

РЕШЕНИЕ

№ 1781

гр. София, 26.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на осми март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Татяна ДиМ.

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Румяна М. Найденова Въззивно гражданско дело № 20231100501758 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 - 273 ГПК.

Образувано е по въззивна жалба, подадена от Б. А. М., действаща чрез процесуалния си представител адв. С. С., срещу неизгодната за него част от решение № 9123 от 11.08.2022г. по гр. дело № 45888/2021 г. на Софийски районен съд, 82 състав.

С цитираното решение е осъдена Б. А. М. да заплати на Д. Б. Н. на основание чл. 50 ЗЗД сумата от 3604,60 лева, представляваща обезщетение за имуществени вреди и сумата от 300 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени вследствие на възникнал пожар на 21.07.2021г. в ателие № 5.7.10 в гр. София, ж. к. „***** *****“, собственост на ответницата, ведно със законната лихва от датата на причиняване на вредите - 21.07.2021г. до окончателното изплащане, като са отхвърлени исковете за разликата над 3604,60 лева до пълния предявен размер от 3617 лева и за разликата над 300 лева до пълния предявен размер от 1000 лева.

Във въззивната жалба се излагат подробни съображения, че решението в обжалваната уважителна част е неправилно, незаконосъобразно, необосновано, постановено в несъответствие със събраните доказателства. Моли се решението да бъде отменено, а предявените искове да бъдат изцяло отхвърлени, като се присъдят направените пред двете инстанции разноски.

В установения от закона срок, въззиваемият Д. Б. Н., действащ чрез процесуалния си представител, е депозирал отговор на въззивната жалба. В него се излагат съображения за

неоснователност на въззивната жалба. Моли се решението на районен съд в обжалваната част да бъде потвърдено, като му бъдат присъдени сторените пред въззивната инстанция разноски.

Софийски градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира от фактическа и правна страна следното:

Жалбата е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 ГПК и е процесуално допустима, а разгледана по същество - неоснователна.

Първоинстанционното решение е валидно и допустимо, налице е постановен диспозитив в съответствие с мотивите на решението. При произнасянето си по правилността на решението съгласно чл. 269, изр. второ от ГПК и задължителните указания, дадени с т. 1 от ТР № 1/09.12.2013 г. по т.д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС, въззивният съд е ограничен до релевираните във въззивната жалба оплаквания за допуснати нарушения на процесуалните правила при приемане за установени на относими към спора факти и на приложимите материално правни норми, както и до проверка правилното прилагане на релевантни към казуса императивни материално правни норми, дори ако тяхното нарушение не е въведено като основание за обжалване. Не се установи при въззивната проверка нарушение на императивни материално правни норми. Първоинстанционният съд е изложил фактически констатации и правни изводи, основани на приетите по делото доказателства, които въззивният съд споделя и на основание чл. 272 ГПК, препраща към тях, без да е необходимо да ги повтаря. По наведените във въззивната жалба оплаквания, въззивният съд намира следното.

На първо място следва да се отбележи, че правната квалификация на иска е по чл. 45 ЗЗД, а не дадената от СРС по чл. 50 ЗЗД.

Видно от събраните по делото доказателства причина за възникналия пожар е некачествено изградена твърда връзка в разклонителна кутия в стената, представляваща част от електрическата инсталация в апартамента на въззивника.

Разпоредбата на чл. 50 ЗЗД предвижда за вредите, произлезли от каквито и да са вещи да отговарят солидарно собственикът и лицето, под чийто надзор те се намират. Отговорността по чл. 50 ЗЗД е обективна, безвиновна – тя се поражда независимо от субективното отношение на правния субект, на който е вменена. Достатъчно е да са налице настъпили вреди в пряка причинна връзка със свойствата на вещ, за да се дължи обезвреда от нейния собственик и надзорник. В решение № 309/04.06.2014 г. на ВКС по гр. д. № 1354/2012г., IV г.о., постановено по реда на чл. 290 ГПК е прието, че както е изяснено в Постановление № 4/1975 г. на Пленума на ВС, когато при ползването на дадена вещ не са допуснати нарушения на предписани или общоприети правила, и са произлезли вреди от вещта, отговорността е по чл. 50 ЗЗД. В този смисъл, отговорността е налице и в случаите, когато не е известна причината за повредата на вещта, от която са произлезли вредите. Следователно за причинени от вещ вреди се носи отговорност и тогава, когато не е съществувала техническа възможност за пълното ѝ обезопасяване. Ако обаче причинените от вещ вреди на трети лица, не са резултат на свойствата на вещта, а са свързани с неправилното ѝ съхраняване, или други човешки действия, отговорността е по чл. 45,

съответно чл. 47, чл. 48 или чл. 49 ЗЗД. Както беше посочено по – горе, причината за пожара е човешко действие – некачествено изградена твърда връзка в разклонителната кутия, поради което и отговорността на ответника следва да бъде ангажирана по реда на чл. 45 ЗЗД, като основателни са оплакванията във въззивната жалба в тази връзка.

В допълнение следва да се отбележи, че не могат да бъдат споделени доводите в отговора на въззивната жалба, че изградената некачествената връзка в разклонителната кутия е „качество” и „свойство”, присъщо на самата вещ. Изграждането на некачествена връзка е резултат на човешко действие, а не е качество на вещта.

Предпоставките за ангажиране на деликтната отговорност при основния състав на непозволеното увреждане, са уредени в чл. 45 от ЗЗД и изискват да се установи: осъществяване на поведение, което противоречи на конкретно нормативно задължение или на общата забрана да се вреди другиму, настъпване на конкретния твърдян в исковата молба вредоносен резултат и наличието на пряка причинно - следствена връзка между настъпването на вредата и поведението на деликвента.

От събраните по делото доказателства се установява, че е налице противоправно поведение на ответника, а именно некачествено изграждане на твърда връзка в разклонителна кутия в стената, представляваща част от електрическата инсталация в апартамента.

Задължението за изграждане, респективно поддържане в изправност на ел. инсталацията в собствения му апартамент е на ответника.

В тази връзка следва да се отбележи, че не се доказва ел. инсталацията, респективно твърдата връзка, да е изградена от трето лице, в случая строителят, каквито са възраженията на ответника. Дори обаче това да беше установено, то не изключва отговорността на ответника на основание чл. 49 ЗЗД вр. чл. 45 ЗЗД като възложител на работата. Не се твърди, а и не са ангажирани никакви доказателства, че това изграждане на връзката е станало преди закупуване на апартамента от ответника, за да носи единствено строителят отговорност.

Неоснователно е и следващото оплакване във въззивната жалба за наличие на непреодолима сила. Непреодолима сила е такова събитие от извънреден характер, което е непредвидимо и не може да бъде предотвратено от дееца и обществото като цяло с никакви мерки, при съвременен състояние на науката техниката и икономиката. Отговорността за непозволено увреждане поради наличието на непреодолима сила отпада тогава, когато събитието, обусловило увреждането, а също така самото увреждане и причинната връзка между тях са непредвидими и неизбежни. Всеки един от тези три елемента – събитие, причинна връзка и увреждане, трябва да е непредвидим и неотстраним, за да отпадне отговорността при непозволено увреждане за заплащане на причинените щети. Въззивният съд намира, че не се касае за случай на т.нар "непреодолима сила", защото няма данни по делото да са били налице някакви бедствени атмосферни или други неблагоприятни природни влияния или други обстоятелства от извънреден характер.

Съобразно константната съдебна практика случайното събитие е непреодолимо, защото не е предвидено, тъй като ако е било предвидено, то чрез наличното състояние на

техниката би могло да се преодолее, докато при непреодолимата сила, дори и предвидена, тя не би могла да бъде преодоляна.

Не може да се приеме и, че в процесния случай е налице случайно събитие, както се сочи от ответника. Вината се изключва при случайно събитие. То е събитие, което не е могло да се предвиди или е осъществено в резултат на непреодолима сила (определение № 35/22.01.2020 г. на ВКС по т. д. № 919/2019 г., II т. о., определение № 56/11.02.2019 г. на ВКС по т. д. № 1893/2018 г., I т. о.).

Въззивникът би могъл да се позове на тези, освобождаващи го от отговорност обстоятелства, ако установи, че е спазил всички изисквания на закона относно изпълнението на задълженията си за качествено изграждане на ел. инсталацията, включително и твърдата връзка, но само и единствено поради въздействието на непреодолима сила, е възникнал пожар. Вредоносният резултат при непозволено увреждане обаче не може да бъде следствие от случайно събитие, когато той се предхожда от виновно поведение, какъвто е и настоящият случай – в този смисъл и решение № 166/10.03.2010г. по гр. д. № 4284/2008г. на ВКС, IV ГО.

Обемът на суброгационното право включва както правата срещу физическото лице – пряк причинител по чл.45, ал.1 ЗЗД, така и правата на увредения по чл.47 – 49 ЗЗД срещу лицата, които носят отговорност за чужди виновни действия – в този смисъл р. V от ППВС № 7/4.10.1978 г. Причиняването на вреди в настоящия случай е в пряка причинна връзка с противоправното поведение на ответника, доколкото именно той е имал задължението да поддържа в изправност вещите в собственото си жилище.

Вината се предполага до доказване на противното, съгласно разпоредбата на чл. 45, ал. 2 ЗЗД. В настоящия случай презумпцията за вина не е оборена. Не могат да бъдат споделени доводите на въззивника, че няма вина, тъй като разпределителната кутия не се вижда и не подлежи на проверка или обслужване. Доколкото е установено, че причината за възникване на пожара е изначално некачествено изградена твърда връзка, то вината на ответника е установена.

От приетата по делото пред СРС съдебно-техническа експертиза се установява и причинната връзка и размерът на сумата, необходима за отстраняване на щетите, поради което правилно искът е уважен до посочения от СРС размер.

Основателен е и искът за неимуществени вреди. Видно от събраните пред СРС гласни доказателства следствие на инцидента ищецът е изпитал шок, нервност, избухливост, стрес.

При определяне размера на обезщетението за неимуществените вреди съдът следва да изхожда от критериите за справедливост по смисъла на чл. 52 ЗЗД, но не като абстрактно понятие, а съобразно конкретните обективни обстоятелства, свързани с поведението на дееца и отражението на деянието върху личността и здравето на пострадалия /ППВС № 4/23.12.1968 г., т.2/. Съдът следва да съобрази вида, характера и тежестта на уврежданията, доказаните неимуществени вреди и периодът за възстановяване, негативното отражение на

инцидента върху психиката на ищеца. При определяне на обезщетението съдът следва да съобрази и икономическите условия към датата на деликта. Като е отчетел тези обстоятелства СРС правилно е определил размер на обезщетението от 300 лв.

Поради съвпадане крайните изводи на двете съдебни инстанции, решението следва да се потвърди, но при различна правна квалификация от дадената от СРС.

Когато въззивният съд прецени, че дадената от първата инстанция квалификация на предявения иск е неправилна, същият следва да обезпечи правилното приложение на материалния закон, като посочи правилната правна квалификация. По настоящото дело неправилната правна квалификация, определена от първоинстанционния съд, не е довела до неточни указания относно подлежащите на доказване факти и първоинстанционният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения, още повече, че с определението по чл. 140 ГПК СРС е дал правилната правна квалификация, респективно е разпределил доказателствената тежест.

С оглед на изложеното обжалваното решение следва да бъде потвърдено в цялост като правилно, при правна квалификация на иска по чл. 45 ЗЗД.

По разноските за въззивната инстанция:

На основание чл. 273 вр. чл. 78, ал. 1 ГПК жалбоподателят следва да бъде осъден да заплати на въззиваемия сумата от 700 лв., представляваща направените във въззивното производство разноски за адвокатско възнаграждение.

Воден от изложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 9123 от 11.08.2022г. по гр. дело № 45888/2021 г. на Софийски районен съд, 82 състав, при правна квалификация на предявения иск по чл. 45 ЗЗД.

ОСЪЖДА Б. А. М., ЕГН *****, да заплати на Д. Б. Н., ЕГН *****, на основание чл. 273 ГПК вр. чл. 78, ал. 1 ГПК сумата от 700 лв. разноски за въззивното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване, съгласно чл. 280, ал. 3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

